

**Komunitný plán
sociálnych služieb
obce
Streda nad Bodrogom**



Obsah

Úvod.....	2
Základná terminológia	5
Komunita	5
Plánovanie	5
Komunitné plánovanie	5
Poskytovateľ sociálnej služby	5
Prijímateľ sociálnej služby	5
Sociálna služba	5
§ 80 zákona 448/2008 Z. z. – Pôsobnosť obce	6
§ 82 zákona 448/2008 Z. z. - Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia	7
§ 83 zákona 448/2008 Z. z. - Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb	8
Analytická časť.....	10
Základné informácie o obci.....	10
Základné demografické údaje obce	11
Štruktúra obyvateľstva podľa veku a pohlavia.....	12
Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti	13
Štruktúra obyvateľstva podľa náboženstva	13
Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania	14
Ekonomická aktivita obyvateľstva.....	15
Analyza sociálnej infraštruktúry v obci.....	16
Zdravotnícke a sociálne zariadenia	17
Školské zariadenia	18
Športoviská	19
Služby	19
Komunitný plán sociálnych služieb.....	19
Cieľ komunitného plánu.....	20
Prioritné cieľové skupiny komunitného plánu	20
Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v obci Streda nad Bodrogom.....	21
Opatrenia a aktivity komunitného plánu	21
Spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu.....	25

Úvod

Komunitný plán sociálnych služieb obce Streda nad Bodrogom vymedzuje zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. V roku 2014 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR spracovalo v súlade s týmto zákonom o sociálnych službách **Národné priority rozvoja sociálnych služieb pre roky 2015 až 2020**, ktoré sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR, vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva. Komunitný plán sociálnych služieb obce vychádza z národných priorít rozvoja sociálnych služieb s cieľom plánovať sociálne služby zodpovedajúce miestnym špecifikám a potrebám občanov. Medzi Národné priority rozvoja sociálnych služieb SR do roku 2020 patrí:

- zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko-právneho a nediskriminačného prístupu a dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti,
- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity,
- zvýšiť dostupnosť komunitných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena, odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluže,
- deinštitucionalizovať sociálne služby ,
- presadiť princíp integrovanej dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti,
- zaviesť systém zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

V komunitnom pláne sociálnych služieb sú tieto ciele a priority rešpektované.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Streda nad Bodrogom (ďalej len „komunitný plán“) bol spracovaný na základe zákona č. 448/2008 Z. z o sociálnych službách a svojím charakterom patrí medzi strednodobé dokumenty. Napriek tomu, že je determinovaný celým radom iných dokumentov, legislatívou a schvaľovaním na úrovni miestnej samosprávy, nie je uzavretým dokumentom. Medzi jeho základnú charakteristiku patrí otvorenosť, a preto ho je možné podľa potreby prehodnocovať a aktualizovať. Pozostáva z analýzy sociálneho rozvoja obce, hlavných smerov jej sociálneho vývoja, stanovenia cieľov, určenia prioritných potrieb v rozvoji sociálnej infraštruktúry. Predmetný dokument bol spracovaný za účelom vytvorenia podmienok pre systematické a dlhodobé riešenie problémov občanov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Komunitný plán nadväzuje na regionálne a národné strategické dokumenty a vychádza z platnej legislatívy pre sociálnu oblasť. Pri spracovaní predmetného dokumentu boli zohľadnené viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných strategických dokumentoch:

- Program rozvoja obce Streda nad Bodrogom na roky 2015 – 2022 s výhľadom do roku 2022 (Základný dokument, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce),
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja v programovacom období 2016 – 2022,
- Konceptia rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na roky 2016 – 2020,
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020.

Sociálne služby v obci Streda nad Bodrogom sú v súčasnosti poskytované v súlade so základnými ľudskými právami a slobodami, prirodzenou ľudskou dôstojnosťou, s princípmi nediskriminácie z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, či iného zmýšľania národného alebo sociálneho

pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia prijímateľa sociálnej služby. Obec Streda nad Bodrogom ako poskytovateľ sociálnej služby aktívne zabezpečuje ochranu pred diskrimináciou, neludským zaobchádzaním alebo ponižujúcim zaobchádzaním, trestaním, vykorisťovaním, násilím a zneužívaním. Zároveň vytvára podmienky na uplatňovanie základných ľudských práv a slobôd podľa medzinárodných dohovorov, Ústavy Slovenskej republiky a Zákona č. 448/2008 o sociálnych službách o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Obec Streda nad Bodrogom v rámci sociálnych služieb presadzuje partnerský, individuálny a aktívny prístup k prijímateľovi sociálnej služby. Taktiež má humanistický a pozitívny prístup, ktorý je založený na rešpektovaní každého jednotlivca. Zároveň vytvára priestor pre prijímateľov sociálnej služby, ich rodinu a iné fyzické osoby k tomu, aby prostredníctvom svojich návrhov a spätnej väzby prispeli ku kvalite poskytovaných sociálnych služieb.

Základná terminológia

Komunita

Jedná sa o skupinu osôb žijúcu v určitom zoskupení určenom najmä ulicou, mestskou časťou, obcou, mestom a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele.

Plánovanie

Plánovanie je zostavovanie, tvorba plánu. Je to rozhodovací proces voľby cieľov a prostriedkov ich dosiahnutia.

Komunitné plánovanie

Jednou z možností ako rozvíjať sociálne služby a aktivity pre cieľové skupiny občanov, ktorí sú odkázaní na pomoc iných je komunitné plánovanie, ktoré po analýze potrieb znevýhodnených skupín obyvateľstva navrhuje potrebu vytvorenia a zlepšenia sociálnych služieb, ich rozmiestnenie, ako aj potrebné ľudské, materiálne a finančné zdroje.

Poskytovateľ sociálnej služby

Subjekt poskytujúci sociálne služby, ktorý sa riadi podmienkami stanovenými zákonom alebo prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila na tento účel verejný poskytovateľ (obec, vyšší územný celok) alebo neverejný poskytovateľ (neziskové organizácie, občianske združenia,...)

Prijímateľ sociálnej služby

Fyzická osoba využívajúca sociálne služby vzhľadom na jej nepriaznivú sociálnu situáciu.

Sociálna služba

Súbor odbornej, obslužnej alebo ďalšej činnosti, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a podpora jej začlenenia do spoločnosti,

- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie,
- prevenciu sociálneho vylúčenia.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v ustanoveniach § 82 a § 83 definuje úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní, nasledovne:

§ 80 zákona 448/2008 Z. z. – Pôsobnosť obce

Obec

- a) vypracúva a schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o
 1. odkázanosti na sociálnu službu
 - v zariadení pre seniorov,
 - v zariadení opatrovateľskej služby,
 - v dennom stacionári,
 - v odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 - v odkázanosti na prepravnú službu,
 - a ďalšie,
- d/ vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- e/ poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
 1. sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízko prahovom dennom centre,
 2. sociálnej služby v nízko prahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 3. opatrovateľskej služby,
 4. prepravnej služby,

5. odľahčovacej služby.

f/ poskytuje základné sociálne poradenstvo,

g/ môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,

h/ uzatvára zmluvu:

1. o poskytovaní sociálnej služby,

2. o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

3. o uhradení ekonomicky oprávnených nákladov podľa § 71 ods. 6 s inou obcou alebo iným poskytovateľom sociálnej služby, ktorého zriadila iná obec, alebo vyšší územný celok a ďalšie.

§ 82 zákona 448/2008 Z. z. - Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

(1) Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

(2) **Komunitná práca** v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

(3) **Komunitná rehabilitácia** v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

§ 83 zákona 448/2008 Z. z. - Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

(1) Obec vypracúva **komunitný plán sociálnych služieb** a vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci

- a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,
- b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.

(2) Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

(3) Vyšší územný celok vypracúva a schvaľuje koncepciu rozvoja sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb a komunitných plánov sociálnych služieb obcí vo svojom územnom obvode.

(4) Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

(5) Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje najmä

- a) analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- c) analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,

e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,

f) spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

(6) Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

Analytická časť

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je Program rozvoja obce Streda nad Bodrogom na programové obdobie 2015 – 2020 s výhľadom do roku 2022 (ďalej len „Program rozvoja obce“). Tento strednodobý dokument vo svojej analýze stanovuje silné aj slabé stránky sociálneho rozvoja obce a zámery jeho rozvoja. V Programe rozvoja obce je komplexná analýza východiskového stavu obce, súbor kvalitatívnych a kvantitatívnych dát, analýza silných a slabých stránok územia, identifikácia hlavných faktorov smerujúcich k rozvoju územia, pochopenie väzieb územia so zohľadnením faktorov podporujúcich rast, resp. rozvoj územia. Víziou obce do roku 2022 je hospodársky a sociálne vyspelé spoločenstvo obyvateľov so zabezpečenou infraštruktúrou a vybavením, s rozvinutými službami pre všetky vekové kategórie, s kultúrno-spoločenskými aktivitami v rôznych oblastiach života a priaznivými podmienkami pre rozvoj služieb cestovného ruchu počas celého roka.

Základné informácie o obci

Názov obce	Streda nad Bodrogom
Kraj	Košický kraj
Okres	Trebišov
Región	Zemplín
Mikroregión	Medzibodrožie
Rozloha	170 ha
Prvá písomná zmienka	v roku 1270

Obec Streda nad Bodrogom je súčasťou Košického samosprávneho kraja a okresu Trebišov. V rámci koncepcie osídlenia Košického kraja je obec zaradená medzi významné vidiecke sídla. Územie obce sa rozprestiera na juhovýchodnom Slovensku, na úpäťí Zemplínskych vrchov, v najjužnejšej časti

Východoslovenskej nížiny a Trebišovského okresu, ako aj oblasti Medzibodrožie v regióne Zemplín. Nadmorská výška v strede obce je 101 m n. m., v chotári 94- 273 m n. m.. Katastrálne územie obce hraničí s katastrálnymi územiami obcí Malý Kamenec, Somotor, Ladmovce, Zemplín, Viničky, Klin nad Bodrogom a Maďarskou republikou. Obec je vzdialená od okresného mesta Trebišov 40 km, najbližším mestom je Kráľovský Chlmec, vzdialený 25 km. Názov Streda nad Bodrogom dostala obec aj na základe skutočnosti, že cez severnú časť obce preteká rieka Bodrog.

Základné demografické údaje obce

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje niekoľko ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Štruktúry obyvateľstva sú výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených (pôrodnosť, úmrtnosť) alebo mechanických (sťahovanie) a sú statickými charakteristikami populácie. Predstavujú základné fakty na podporu rozhodovania v súvislosti s rozvojom ľudskej spoločnosti.

Je dôležité vymedziť demografické trendy a v rámci nich aj náboženskú, národnostnú a vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva. K základným demografickým ukazovateľom patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a migračným pohybom.

Tabuľka č. 1 uvádza vývoj počtu obyvateľov obce v rokoch 2008 - 2017. V sledovanom období (2008 – 2017) sa počet obyvateľov mierne menil. Najväčší pokles počtu obyvateľstva nastal v priebehu roka 2015. Avšak od tohto roka 2015 demografická krivka vykazuje rastúci trend.

Tabuľka 1 Vývoj počtu obyvateľov obce v rokoch 2008 - 2017

Rok	Počet obyvateľov
2008	2382
2009	2354
2010	2336

2011	2239
2012	2283
2013	2312
2014	2325
2015	2131
2016	2220
2017	2289

Zdroj: vlastné spracovanie, obec



Štruktúra obyvateľstva podľa veku a pohlavia

Dôležitou charakteristikou ľudských zdrojov je veková štruktúra obyvateľstva v kategóriách predproduktívny, produktívny a poproduktívny vek. Veková štruktúra je základným ukazovateľom pre posúdenie budúceho vývoja populácie. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, konkrétne 1693 obyvateľov (73,96 %), najmenší podiel na obyvateľov pripadá v predproduktívnom veku a to 286 obyvateľov (12,49 %).

Tabuľka 2 Veková štruktúra obyvateľstva

VEKOVÁŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	MUŽI	ŽENY	SPOLU
predproduktívny vek (0-14 rokov)	143	143	286
produktívny vek (15-65 rokov)	837	856	1693
poproduktívny vek (65 a viac rokov)	111	199	310

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Podľa výsledkov sčítania môžeme obyvateľstvo hodnotiť aj z hľadiska národnostnej štruktúry. Z pohľadu národnostného zloženia obyvateľstva v obci Streda nad Bodrogom prevláda maďarská národnosť (54,31 %). K slovenskej národnosti sa hlási 37,61 % obyvateľov. Malé percento občanov je inej národnosti.

Tabuľka 3 Národnostná štruktúra obyvateľstva

NÁRODNOSŤ	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
Slovenská	842	37,61
Maďarská	1216	54,31
Rómska	14	0,63
Rusínska	1	0,04
Česká	6	0,27
Nemecká	2	0,09
Poľská	2	0,09
Chorvátska	1	0,04
Ostatné	4	0,18
Nezistená	151	6,74

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženstva

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva rôznorodá. Napriek tomu možno tvrdiť, že najviac občanov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (37,78 %). Výraznejšie zastúpenie v obci má aj gréckokatolícka cirkev (20,68 %) a reformovaná kresťanská cirkev (23,81 %). Náboženská štruktúra obyvateľstva je znázornená v tabuľke č. 4.

Tabuľka 4 Náboženská štruktúra obyvateľstva

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE/CIRKEV	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
Rímskokatolícka cirkev	846	37,78
Gréckokatolícka cirkev	463	20,68
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	8	0,36
Reformovaná kresťanská cirkev	533	23,81
Pravoslávna cirkev apoštolská cirkev	5	0,22
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	51	2,28
Evanjelická cirkev metodistická	3	0,13
Kresťanské zbory	1	0,04
Iné	4	0,18
Nezistené vyznanie/cirkev	190	8,49
Bez vyznania	134	5,98

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Úroveň vzdelanosti populácie sa v súčasnej etape socioekonomického rozvoja stáva jedným z predpokladov, ktoré významným spôsobom vplývajú na celkovú schopnosť rozvoja územia. Vzdelanie je jednou z možností, ako si na pracovnom trhu zaistiť lepšie pracovné príjmy, nižšiu možnosť straty zamestnania alebo nižšiu mieru ohrozenia dlhodobou nezamestnanosťou. Zastúpenie skupiny obyvateľov s ukončeným základným a stredným vzdelaním dosahuje 71,82 %. Podiel osôb s vysokoškolským vzdelaním je 7,81 %.

Tabuľka 5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	POČET OBYTATEĽOV	PODIEL V %
Základné	346	15,45
Učňovské (bez maturity)	317	14,16
Stredné odborné (bez maturity)	317	14,16
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	68	3,04
Úplné stredné odborné (s maturitou)	444	19,83
Úplné stredné všeobecné	116	5,18
Vyššie odborné vzdelanie	46	2,05
Vysokoškolské 1. stupeň (bakalárske)	54	2,41
Vysokoškolské 2. stupeň (magisterské, inžinierske, doktorské)	118	5,27
Vysokoškolské 3. stupeň (doktorandské)	3	0,13
Bez školského vzdelania	307	13,71
Nezistené	103	4,60

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Jednou zo základných sociálno-ekonomických klasifikácií triedenia obyvateľstva je ekonomická aktivita. Z tohto hľadiska možno obyvateľstvo rozdeliť na ekonomicky aktívne a neaktívne. Medzi demografické ukazovatele zaraďujeme aj zamestnanosť obyvateľstva. Na základe zmapovania zamestnanosti možno posúdiť, koľko obyvateľov v obci je ekonomicky aktívnych, koľko obyvateľov sa nachádza na materskej dovolenke, koľko je dôchodcov a koľko sa nachádza v obci nezamestnaných. Tabuľka znázorňuje ekonomickú aktivitu v obci, kde je uvedený percentuálny podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Tabuľka 6 Ekonomická aktivita obyvateľstva

EKONOMICKÁ AKTIVITA	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
Pracujúci (okrem dôchodcov)	727	32,47
Pracujúci dôchodcovia	26	1,16
Osoby na materskej dovolenke	13	0,58
Osoby na rodičovskej dovolenke	41	1,83
Nezamestnaní	315	14,07
Študenti stredných škôl	102	4,56
Študenti vysokých škôl	57	2,55
Osoby v domácnosti	16	0,71
Dôchodcovia	510	22,78
Príjemcovia kapitálových príjmov	6	0,27
Deti do 16 rokov (narodení po 20.5.1995)	306	13,67
Iná	17	0,76
Nezistená	103	4,60

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

Analýza sociálnej infraštruktúry v obci

Sociálnu infraštruktúru a občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia z oblasti kultúry a administratívy, športové zariadenia, školské a sociálne zariadenia. Úroveň občianskej vybavenosti je ovplyvňovaná charakterom obce, veľkosťou obce, počtom jej obyvateľov, návštevníkov a ich potrebami. Obec charakterizuje z veľkej časti vybudovaná základná infraštruktúra, priaznivý demografický vývoj, je tu zabezpečená starostlivosť o svojich obyvateľov, sieť obchodov a služieb v obci a okolí je na dobrej úrovni. Z administratívnych budov sa v obci nachádza obecný úrad. Obec disponuje taktiež matričným úradom a stavebným úradom ako aj vysunutým pracoviskom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Kultúrny život je v obci bohatý. V obci sa každoročne koná množstvo kultúrnych a spoločenských podujatí pre obyvateľov a návštevníkov obce (Deň dôchodcov, Stredanské leto, Deň integrovaných zložiek, Majáles, Deň matiek, Deň knihy, Deň zeme a mnoho ďalších). V rámci kultúrno-spoločenského vyžitia je obyvateľom k dispozícii aj amfiteáter, obradná sieň, miestne kultúrne stredisko s obecnou knižnicou a internetovou miestnosťou.

V centre obce sa nachádza Gréckokatolícky chrám sv. Michala archanjela a Kostol reformovanej cirkvi s cintorínom. Významnou dominantou obce je barokový kaštieľ Vécseyovcov, ktorý bol postavený v roku 1700. V tejto časti sa Rímskokatolícky kostol Panny Márie Karmelskej s cintorínom. Ďalším historickým objektom je barokový kaštieľ Oroszovcov, v ktorom sa po rekonštrukcii zriadil dom dôchodcov a bol prispôsobený na účely poskytovania sociálnych služieb. Ku skvalitneniu služieb pre obyvateľstvo sa obec snaží rozširovať hasičskú stanicu a jej priestory.

Zdravotnícke a sociálne zariadenia

V Strede nad Bodrogom sa nachádzajú zdravotné strediská pre deti a mládež, obvodné ambulancie pre dospelých, zubná ambulancia a ambulancia duševnej Harmónie. Obyvatelia nie sú zaraďovaní dochádzaním a vyhľadávaním zdravotnej pomoci v iných mestách a obciach.

Úroveň sociálnych služieb je podmienená veľkosťou obce a počtom obyvateľov. Sociálne služby v obci Streda nad Bodrogom sú poskytované v zmysle Zákona č. 448/2008 o sociálnych službách o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní.

Zriaďovateľom Domova dôchodcov v Strede nad Bodrogom je obec. Slúži ako zariadenie sociálnych služieb od roku 1993 pre seniorov, ktorí potrebujú komplexnú starostlivosť alebo nasledovné služby:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- sociálne poradenstvo,
- sociálna rehabilitácia,
- ošetrovateľská starostlivosť,
- ubytovanie,
- stravovanie,
- upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.

Sociálna služba pre obyvateľov je poskytovaná ako celoročná pobytová sociálna služba. Ďalej sa v obci nachádza aj Klub dôchodcov využívaný pre kultúrno-spoločenské potreby miestnych seniorov, ktorý je umiestnený v objekte obecného kultúrneho strediska.

Naším hlavným cieľom je podporovať a pomáhať obyvateľom s trvalým pobytom v našej obci, obyvateľom s vysokým sociálnym znevýhodnením, ktorí sú sociálne vylúčení alebo sú ohrození sociálnym vylúčením. V obci sa realizuje aj terénna sociálna práca, ktorej cieľom je zlepšenie sociálnej situácie ľudí ohrozených sociálnym vylúčením. Terénna sociálna práca je poskytovaná v podmienkach obce Streda nad Bodrogom ako súbor činností vykonávaných sociálnym pracovníkom v prirodzenom prostredí klienta. Obyvateľom, ktorí sa ocitli v sociálnej a hmotnej núdzi, nezamestnaným, rodinám s malými deťmi a seniorom s osobitným zreteľom na segregované a sociálne vylúčené komunity je poskytovaná pomoc od terénnych sociálnych pracovníkov. Cieľom je zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb na živote spoločnosti, zlepšenie ich možností vstupu na trh práce, zlepšenie prístupu k poskytovaným službám a komplexná integrácia do spoločnosti.

Školské zariadenia

V obci je zriadená materská škola, ktorá poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom v predškolskom veku. Materská škola poskytuje aj možnosť poldennej výchovy a vzdelávania. Školopovinné deti navštevujú základnú školu s vyučovacím slovenským jazykom a základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským priamo v obci, ktoré sú rozdelené do dvoch budov. Jedná sa o plne organizovanú školu od 1. - 9. ročník, pričom z celkového počtu žiakov je mnoho rómskeho pôvodu, ktorí pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia. V škole je zriadených niekoľko záujmových útvarov, ktoré navštevujú všetci žiaci. V spolupráci s obecným úradom prešla škola komplexnou rekonštrukciou. Areál školy predstavuje školský spádový okruh obce Streda nad Bodrogom, Klin nad Bodrogom. Hlavnou víziou školy je motivovať žiakov z marginalizovaných rómskych komunít k vzdelávaniu prostredníctvom nových programov a prípravných/doučovacích kurzov pre ich inklúziu do vyučovacieho procesu a spoločnosti.

Športoviská

V rámci športového vyžitia obyvatelia obce, predovšetkým deti a mládež môžu využívať športový areál, ktorý sa nachádza v severnej časti obce. V obci sa pravidelne organizujú futbalové turnaje a športové súťaže. Oblúbenou športovou aktivitou je futbal, stolný tenis. Napriek tomu v obci absentuje multifunkčné ihrisko pre mnohé ďalšie športy, ako volejbal, basketbal a pod..

Služby

V obci sa nachádzajú maloobchodné predajne, kaderníctva, krajčírstvo aj miestne pohostinstvo. V obci sa nachádza aj Kultúrno Informačné centrum, ktoré zabezpečuje aktualizáciu a bezplatné poskytovanie informácií pre občanov ako aj pre turistickú klientelu, týkajúce sa oblasti kultúrneho diania, rekreačných a turistických možností, ubytovacích a stravovacích zariadení, možností dopravy v okolí a iných možností.

Komunitný plán sociálnych služieb

Zákon stanovuje povinnosť obciam poskytovať sociálne služby, zavádzať opatrenia a vytvárať také podmienky, ktoré by viedli k zlepšeniu sociálnych služieb a k minimalizovaniu, resp. k eliminácii príčin sociálnej nerovnosti. Je dôležité mať zavedený dobre fungujúci systém, ktorý by bol funkčný z hľadiska nielen riešenia už vzniknutých problémov ale predovšetkým ako prevencia pred vznikom neriešiteľných situácií občanov. Obyvateľom zo sociálne znevýhodneného prostredia sú nápomocní predovšetkým blízki rodinní príslušníci. V prípade ak títo, nie sú schopní z vážnych alebo objektívnych dôvodov poskytnúť potrebnú pomoc, úlohou obce je iniciatívne riešiť danú problematiku so vzniknutou sociálnou situáciou na základe ustanovení v zákone, ale aj z dôvodu zachovania dobrých mravov v obci.

Sociálne služby sú jednou z foriem sociálnej pomoci pre obyvateľov v nepriaznivej sociálnej situácii. Štát prostredníctvom nich podporuje sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb obyvateľov v

nepriaznivej sociálnej situácii. Cieľom obce je reagovať na tieto požiadavky poskytovaním moderných inovátnych sociálnych služieb, založených na ich vysokej kvalite, a to aj prostredníctvom vytvorenia vhodných prevádzkových a personálnych podmienok. Prioritou je vytvoriť prirodzené sociálne prostredie, kde občania môžu prežiť dôstojný plnohodnotný život. Cieľom je preto vytvoriť služby komunitného charakteru, podporovať terénne a ambulantné služby a na základe toho budovať a modernizovať zariadenia sociálnych služieb (komunitné centrum, denný stacionár).

Cieľ komunitného plánu

- identifikácia potrieb obce ako poskytovateľa sociálnych služieb,
- oboznámenie sa s plánmi obce,
- identifikácia požiadaviek a potrieb občanov obce ako príjemcov sociálnych služieb,
- zabezpečenie a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb pre všetky cieľové skupiny,
- vytvorenie podmienok na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku alebo zhoršovania nepriaznivých sociálnych situácií,
- podpora trvalo udržateľného rozvoja obce.

Prioritné cieľové skupiny komunitného plánu

- obyvatelia zo sociálne znevýhodneného prostredia ohrození sociálnym vylúčením,
- obyvatelia pochádzajúci z marginalizovaných rómskych komunít,
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia (bez vzdelania, s nízkym stupňom vzdelania),
- mladé rodiny v hmotnej a sociálnej núdzi,
- občania so zdravotným postihnutím, ktorí sú odkázaní na poskytnutie sociálnej služby,
- starší občania, resp. seniori, ktorí potrebujú pomoc, ktorí sa ocitli v nepriaznivej situácii zo zdravotných či sociálnych dôvodov.

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v obci Streda nad Bodrogom

Cieľom obce Streda nad Bodrogom je zabezpečiť kvalitu života obyvateľom obce v oblasti poskytovania sociálnych služieb pre všetky cieľové skupiny, ktoré sú vyššie popísané. Je nevyhnutné zabezpečiť dostupnosť, zefektívniť a skvalitniť existujúce sociálne služby, rozšíriť ich o chýbajúce formy sociálnych služieb. Rozvoj sociálnej infraštruktúry chce obec naplniť prostredníctvom nasledovných priorít:

- rozvíjať sociálne služby na riešenie nepriaznivej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku,
- podporovať mladé rodiny s deťmi,
- zvyšovať kvalitu sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj nedostatkových alebo chýbajúcich služieb,
- zlepšiť podmienky marginalizovaných skupín obyvateľov pri začleňovaní do spoločnosti,
- vzdelávať zamestnancov v oblasti sociálnych služieb a vytvoriť vhodné pracovné podmienky pre výkon ich práce,
- zabezpečiť kvalitnú a včasnú informovanosť občanov o sociálnych službách.

Opatrenia a aktivity komunitného plánu

Nasledujúca tabuľka uvádza konkrétne opatrenia a aktivity komunitného plánovania sociálnych služieb obce Streda nad Bodrogom.

Tabuľka 7 Prehľad opatrení a aktivít

Priorita č.1	Rozvoj sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku
Opatrenie č. 1.1	Zriadenie denného stacionára
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Zvýšenie dostupnosti služieb pre občanov, ktorí sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. - Zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby v dennom stacionári, v ktorom sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, stravovanie, zabezpečuje sa pracovná terapia, záujmová činnosť.
Opatrenie č. 1.2	Podpora zotrvania občanov v prirodzenom prostredí rozvojom sociálnych služieb
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> -Zvyšovať kvalitu a dostupnosť opatrovateľskej služby v obci - Zabezpečiť dostatočnú kapacitu opatrovateľskej služby vzhľadom na potreby občanov (podpora zotrvania občana v prirodzenom prostredí)
Opatrenie č. 1.3	Udržanie a zvyšovanie kvality súčasných poskytovaných služieb
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Rozšíriť kapacitu existujúceho Domova dôchodcov - Zvyšovať štandard existujúceho Domova dôchodcov
Priorita č.2	Podpora mladých rodín s deťmi
Opatrenie č. 2.1	Zvýšenie podpory skvalitnenia služieb pre rodiny s deťmi
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Poskytnutie dostatočnej kapacity materskej a základnej školy - Vytvorenie vhodných priestorov na voľnočasové aktivity

	- Podpora záujmových aktivít pre deti a mládež
Priorita č.3	Rozvoj nedostatkových alebo chýbajúcich služieb
Opatrenie 3.1	Rozvoj nedostatkových alebo chýbajúcich služieb
Aktivity	- Postupné budovanie bezbariérových prístupov do verejných objektov - Vytvorenie podmienok pre finančnú dostupnosť voľno časových aktivít obyvateľov – účasť na športových a kultúrnych podujatiach
Opatrenie č. 4	Zlepšiť podmienky marginalizovaných skupín obyvateľov pri začleňovaní do spoločnosti
Opatrenie č. 4.1	Poskytovanie sociálnej pomoci a vyhľadávanie osôb ohrozených sociálnym vylúčením
Aktivity	-Zabezpečenie terénnych sociálnych pracovníkov pre prácu s marginalizovanou skupinou obyvateľov obce a poskytovanie sociálneho poradenstva
Opatrenie č. 4.2	Zabezpečiť cenovo dostupné bývanie pre rodiny s deťmi
Aktivity	- Výstavba sociálnych nájomných bytov pre mladé rodiny
Opatrenie č. 4.3	Zriadenie komunitného centra
Aktivity	- Zvýšenie dostupnosti služieb pre občanov, ktorí sú v sociálnej príp. hmotnej núdzi - Zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v komunitnom centre
Priorita č. 5	Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb a vytvorenie vhodných pracovných podmienok pre výkon ich práce
Opatrenie č. 5.1	Zabezpečovanie ďalšieho vzdelávania zamestnancov v sociálnej oblasti
Aktivity	- Uskutočnenie kurzov, prezentácií a poradenských seminárov

Priorita č. 6	Zabezpečenie kvalitnej a včasnej informovanosti občanov o sociálnych službách
Opatrenie č. 6.1	Vytvorenie systému zabezpečenia informovanosti občana o sociálnych a s nimi súvisiacich službách
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Získavanie a aktualizácia informácií o sociálnych službách poskytovaných v obci - Pravidelné a aktuálne informovanie občanov - Zvýšenie informovanosti občanov o dostupných sociálnych službách prostredníctvom internetu (webovej stránky obce)

Komunitný plán je nástrojom pre ďalšie rozvojové procesy a preto stanovuje ciele, priority a opatrenia na zabezpečenie rozvoja a poskytovania sociálnych služieb vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám v súlade s platnými koncepčnými dokumentmi a legislatívou. Komunitný plán sociálnych služieb obce Streda nad Bodrogom úzko participuje na Programe rozvoja obce Streda nad Bodrogom na programové obdobie 2015- 2021 s výhľadom do roku 2022. Komunitný plán je možné meniť, resp. aktualizovať v prípade, že sa zmenia priority, v prípade získania finančných prostriedkov na konkrétne potreby a novými návrhmi na poskytnutie sociálnych služieb.

Spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú predstavitelia samosprávy a poverené osoby obecným zastupiteľstvom priebežne monitorovať a veľmi zodpovedne posudzovať definitívny návrh komunitného plánu vrátane jeho finančného zabezpečenia. Plnenie zámerov, cieľov a opatrení ktoré vyplývajú z Komunitného plánu sociálnych služieb bude hodnotené na zasadnutí obecného zastupiteľstva 1x ročne.